

«БЕКТЕМИН»

С. Б. Данияров атындагы
КММКДжКЖИИИ ректору
м.и.д., профессор Р. А. Курманов

**Кандидаттык экзамендин кошумча программасы
адистиги 14.01.14 - стоматология изденүүчү
Омурбеков Эсенбек Омурбекович**

Кошумча программанын мазмуну

Программа стоматологиядагы, тиш жана жаак аномалиялардын пайда болушунун себебин, мезиалдык окклюзиянын алдын алуу жана дарылоону, мезиалдык окклюзияда жаңы дарылоо ыкмасын иштеп чыгууну камтыйт. Ортодонтиялык коррекциянын фонунда мезиалдык окклюзияда иштелип чыккан өркүндөтүлгөн дарылоо методунун эффективдүүлүгү аныкталган. Тиш катарын кеңейтүүчү аппарат иштелип чыккан жана ишке киргизилген. Ортодонтиялык коррекциянын фонунда мезиалдык окклюзияны дарылоо жана алдын алуу боюнча суроолор камтылган.

Шилтемелердин тизмеси:

1. Лугуева, Д. Ш. Тиш катарларын алынуучу пластиналык аппараттардын жардамы менен кеңейтүүнүн биомеханикасы [Текст] / Д. Ш. Лугуева, А. Б. Слабковская, Н. В. Морозова // Ортодонтия. М., 2019. - № 3 (87). - 32-42-бб.
2. Бейтаптардын жашоо сапатын тиш-жаак системасынын абалына жараша баалоо [Текст] / [М.В. Сергеева Е. А. Киселева, Д. С. Киселев И. А. Кравец]. // Dental Forum. - М., 2021. - № 4 (83). 68 б.
3. Дисталдык окклюзия менен өсүп жаткан бейтаптарды дарылоонун тактикасын жана ыкмасын тандоонун заманбап тенденциялары (адабияттарга сереп) [Текст]/ Ф.С. Аюпова, Р. А. Хотко // балалык Стоматология жана алдын алуу. - Санкт-Петербург., 2020. - Т. 20, Ак 2 (74). - Б. 156-159.
4. Борбордук тиштердин кортикалдык пластинкасын кызыксыз абалда изилдөөнүн биометрикалык ыкмасы [Текст] / [А. В.Севастьянов, С. Год. Галстян, Р. С. Субботин ж. б.]. // Медицина: теория жана практика. - Санкт-Петербург., 2019. - Ти. 4, № 8. 506 б.
5. Дисталдык жана мезиалдык окклюзия менен ооруган балдардын кармоо мезгилин салыштырмалуу талдоо [Текст] / В.М. Водолацкий,

- Р. С. Макатов // балалык Стоматология жана алдын алуу. - Санкт-Петербург., 2019. - № 3 (71). - 17-20-бб.
6. Ортодонтиялык дарылоо мезгилиндеги жаштардын ооз көңдөйүнүн гигиеналык абалы [Текст] / [Л. Н.Солдатова, В. Солдатов, К. А. Керимханов, А. К. Иорданишвили]. // Россия аскердик медициналык академиясынын материалдары. - Санкт-Петербург., 2020. - Т. 39, макул 3-5. - 189-193-бб.
 7. Туруктуу молярларын эрте жоготкон, экинчи даражадагы деформациясы бар ар кандай курактагы жана жыныстагы балдардын таралышын баалоо [Текст] / [Р.Я. Усманжанов, Т. В. Насыров, Э. С. Суеркулов ж. б.]. // Кыргыз-Россия Славян университетинин жарчысы. Бишкек, 2023. - Т. 23, § 5. - 162-165-бб; ошол эле [Электрондук ресурс]. - Кирүү режими: <https://elibrary.ru/item.asp?id=54177439>
 8. Тиш ооруларын алдын алуу [Текст]: окуу-усулдук колдонмо / [Е. С.Иощенко, Е. В. Брусницына, Т. В. Закиров, Т. Н. Стати]. - Екатеринбург: "РФнын МММУ УГМУ" ЖКББ ГБОУ, 2022. - 118 б.
 9. Проффит, У. Р. Заманбап ортодонтия [Текст]: окуу китеби / У.Р. Проффит, Г. У. Филдз, Д. М. Савер. МЕДпресс-маалымат, 2019. - 712 б.
 10. Скапкарева В. О. жогорку жаакты мажбурлап кеңейтүүдө ортодонтиялык хайрекс бурамасын колдонуунун таасирин баалоо [Текст] / в. О. Скапкарева // илимий-практ материалдары. Кенди., арналган. Балдардын стоматология жана ортодонтия бөлүмүнүн 50 жылдыгы. проф. Е. Ю. Симановская "балдарга стоматологиялык жардам көрсөтүү": сб. науч. тр. - Пермь, 2020. - 89-94-бб.
 11. Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлигинин эне жана баланы коргоо улуттук борборунун балдар ЧЛХ стационарынын нозологиялары боюнча ооруканага жаткыруулардын структуралык анализи жана ортодонтиялык жана ортопедиялык дарылоону жүргүзүүгө муктаждыгы [Текст] / [Г.И. Юлдашева, М. Д. Сманалиев, А. М. Маратова ж. б.]. // Бүткүл россиялык илимий-практ. Кенди. междунар менен. катышуу "балдар курагынын Стоматологиясынын актуалдуу маселелери" (Казан ш., 22-Февраль, 2022-жыл): сб. науч. ст. - Казан, 2022-339-344-бб. ошол эле [Электрондук ресурс]. - Кирүү режими: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=48117445>
 12. Кохлеовский, С. Б. тиш индекстери [Текст] / С.Б. Кохлеовский. - Санкт-Петербург : Басма Адам, 2021. - 84 б.
 13. Алмашма чагуу мезгилинде эрте ортодонтиялык дарылоо фонунда тиш-жаак аномалияларынын түзүлүшүнүн жана оордук динамикасы [Текст] / [Е. Е. Олесов, О. С. Каганова, Т. А. Фазылов ж. б.]. // Клиникалык практика. - 2019. - Т. 10, с. 3. - 19-25-бб. Ковач, И. В.
 14. Жаш курактагы адамдардын периодонталдык сезгенүү ооруларынын пайда болуу коркунучунун негизги факторлору [Текст]

- / И.В. Ковач, Н. В. Алексеенко, А. Л. Зелинский // Стоматология Жарчысы. - Андижан, 2019. - Т. 32, к. 2. - 66-68-бб.
15. 3D сүрөттөө жана санариптик программа ортодонтикалык дарылоодон кийин тиш издөө формасын алдын ала айтуу жөндөмүн жогорулатабы? [[Текст]] [С. Хаддадпур, М.Норузиан, А. Х. Абди жана башкалар.]. // Ам. Ж.Ортоп. Дентофациалдык. Ортоп. - 2019. - Том. 156, н 6. - 870 - 877-б.
 16. Өнөкөт катаралдык гингивит менен ооруган балдардын оозеки суюктугунун иммунологиялык индекстеринин ортосундагы байланыш [текст] / [Н.В. малко, П. А. Хасиук, В. В. Иванчишин жана башкалар.]. // Swit medicini ta biologii. - 2019. - Том. 15, Н 3 (69). - 108-112-б.
 17. New insights in the link between malocclusion and periodontal disease [Text] / [O. Bernhardt, K. F. Krey, A. Daboul et al.]. // J. Clin. Periodontol. - 2019. - Vol. 46, N 2. - P. 144-159.
 18. Тиштин туура эмес жабылышы менен пародонт оорусунун ортосундагы байланыштын жаңы түшүнүктөрү [Текст] / [О. Бернхардт, К.Ф. Крей, А. Дабул жана башкалар.]. // Ж.Клин. Пародонталдык. - 2019. - Том. 46, Н 2. - 144-159-б.

Жардам берүүчү шилтемелер:

1. <https://medical-diss.com/medicina/kompleksnoe-lechenie-zabolevaniy-parodonta-pri-ortodonticheskoy-korreksii-skuchennogo-polozheniya-zubov>
2. <https://www.mediasphera.ru/issues/rossijskaya-stomatologiya/2023/2/1207264062023021046>
3. <https://patents.google.com/patent/RU2626826C1/ru>
4. <https://dentalmagazine.ru/posts/osnovnoe-ortodonticheskoe-lechenie-pacientov-s-zabolevaniyami-parodonta.html>
5. https://rjdentistry.com/1728-2802/article/view/42117/ru_RU

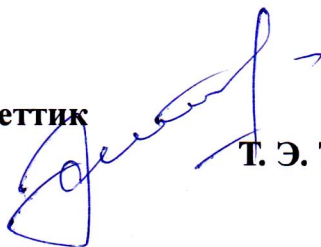
Кандидаттык сынак үчүн Кошумча программадагы суроолордун тизмеси

1. Ош шаарынын жана Ош облусунун мектеп окуучуларында кариестин таралышы боюнча маалымат бериңизчи?
2. Мезиалдык окклюзиянын пайда болушунун этиологиялык факторлору?
3. Мезиалдык тиштемге мүнөздөмө бересизби?
4. Мезиалдык тиштемдин эндогендик факторлору?
5. Бейтаптарга ортодонтиялык дарылоо кандай аппараттар жана системалар аркылуу жүргүзүлгөн?

6. Тишти кеңейтүү жана узартуу үчүн каппа аппаратынын оң жана терс жактары?
7. Ош шаарынын жана Ош облусунун мектеп окуучуларынын тиш-жаак аномалияларынын таралышы боюнча маалымат бериңизчи?
8. Тишти кеңейтүү жана узартуу аппаратын жасоо этабы?
9. Брекет менен дарылоо ыкмасын сүрөттөп бересизби?
10. Үстүңкү жаактын өнүкпөгөндүгүнүн этиологиясы?
11. Мезиалдык окклюзиянын өнүгүшүндөгү жаман адаттардын таасири?
12. Ош шаарынын жана Ош облусунун мектеп окуучуларына мезиалдык окклюзиянын таралышы боюнча маалымат бериңизчи?
13. Ортодонтиялык аппараттардын ооз көңдөйүнүн микрофлорасына тийгизген таасири?
14. Изилденгендердин жынысы боюнча бөлүнүшү болгонбу?
15. Ош шаары боюнча ортодонтиялык муктаждык (мезиалдык окклюзия) канча пайызды түзөт?
16. Ош облусу боюнча мезиалдык окклюзияны комплекстүү дарылоого муктаждыктын пайызы канча?
17. Кариес боюнча индексти аныктоодо кандай маалыматтар болгон?
18. ТРГ боюнча кандай анализдерди жүргүздүңүз?
19. Мезиалдык окклюзияны ортодонтиялык дарылоону дагы кандай ыкмалар менен жүргүздүңүз?
20. Сиздин Каппа аппаратыңыздын структураңыз эмнеден турат?
21. Мезиалдык тишти дарылоо планы кандай кадамдардан турат ?
22. Брюкль Аппаратына мүнөздөмө бериңизчи?
23. Мезиалдык окклюзияны аныктоо үчүн кандай изилдөө ыкмаларын жасадыңыз?
24. Оорулууларды изилдөөдө канча аномалия аныкталды ?
25. Ош шаарында балдарды жана өспүрүмдөрдү текшерүүдө аномалиянын кандай түрлөрү басымдуулук кылды?
26. Мезиалдык тиштемдин дарылоонун жаңы ыкмасы?
27. Ош облусунда балдарды жана өспүрүмдөрдү текшерүүдө аномалиянын кандай түрлөрү басымдуулук кылды?
28. Мезиалдык тишти дарылоо планы кандай кадамдардан турат ?
29. Тиш системасынын абалын баалоодо кандай ыкмалар колдонулган?
30. Штайнер анализинде кандай бурчтар өлчөнөт?
31. Сиздин аппараттын дарылоо принциптери?
32. Аппараттын активдүүлүгүн аныктоо кандайча жүргүзүлөт?
33. ТРГнын башка изилдөө методдорунан артыкчылыгы барбы?
34. Өзгөртүлгөн Брюкль аппаратынын артыкчылыктары?
35. Тиш аномалиялардын пайда болуу даражасы боюнча бөлүштүрүлүшү?
36. Модификацияланган Брюкль аппаратынын экономикалык мааниси?

37. Капа аппаратынын структурасы кандай материалдардан жасалган?
38. Ооздун гигиенасы боюнча окутуу бейтаптарга берилгенби?
39. Изилдөөгө кайсы мекемелер киргизилген?
40. Изилдөө кайсы мезгилде жүргүзүлдү?
41. Өркүндөтүлгөн аппаратка кандай элементтер кирет?
42. Иштелип чыккан аппараттын эффективдүүлүгү кантип далилденген?
43. Мезиалдык тицтенүүнүн дарылоонун жаңы ыкмасын колдогон Патенттер барбы?
44. Изилдөөңүздүн натыйжалары кайсы медициналык мекемелерге киргизилген?
45. Дарылоодон кийинки реабилитациялык чаралар кандай?
46. Изилдөөңүздүн натыйжалары окуу процессине киргизилгенби?
47. Болочок изилдөөгө канча мектеп окуучусу киргизилген жана канча жашта?
48. Тиш жаак аномалиясы бар бейтаптарды изилдөө ыкмалары?
49. Ортодонтиялык дарылоонун изилдөө Максаты?
50. Жалпысынан канча бейтап текшерилген?

**Төрага, С. Б. Данияров атындагы
КММКДжКЖИнин илим жана мамлекеттик
тил боюнча проректору, м.и.к., доцент**

Т. Э. Тургунбаев

**Илимий катчы
м.и.к.**

Г. М. Субанбаева

2024-жылдын 26-декабры